

КАЗАХСКАЯ ЛИТЕРАТУРА

Инструкция: Вам предлагаются задания с одним правильным ответом из четырех предложенных.

1. Д.Дефоның «Робинзон Крузо» шығармасындағы басты оқиға
 - A) достарын апаттан құтқаруы
 - B) аралда көп жыл жалғыз қалуы
 - C) жануарлардың тілін үйренуі
 - D) ең атақты қарақшы атануы
2. Нұртөре Жүсіптің «Қыран қазақ» шығармасының идеясы
 - A) ғарыш туралы
 - B) құс туралы
 - C) жастық туралы
 - D) ел туралы
3. Фантастика тақырыбында жазатын жазушы
 - A) Ш.Айтматов
 - B) С.Мұқанов
 - C) А.Азимов
 - D) М.Ыбыраев
4. Ы.Алтынсариннің «Атымтай жомарт» әңгімесінің мазмұнына сәйкес мақал-мәтел
 - A) Барын берген байға сән
 - B) Түйелі бай – киелі бай
 - C) Байдан пайда құтылмас
 - D) Қолында жоқ жомарт
5. І.Жансүгіровтың «Күй» поэмасындағы қобызшы тартқан күйдің сипатталуы
 - A) Жорға еді маймаңдаған бақайшағы
 - B) Жар қабақ, сида, арсақай, сар шұбар шал
 - C) Зарлы қыл қыр қиялын қиындатқан
 - D) Қазақта қобызшының қалғаны сол
6. Б.Ұзақовтың «Жантаза» шығармасындағы аждаһа мекендеген жер
 - A) Ауыл маңы
 - B) Ескі құдық
 - C) Үңгір іші
 - D) Ну орман
7. Ауыз әдебиетінде жырланатын жанрларға *жатпайтын* қатар
 - A) ақындық
 - B) ерлік
 - C) батырлық
 - D) махаббат

8. I. Есенберлиннің «Көшпенділер» трилогиясының негізгі идеясы
- A) Күнделікті тұрмыс туралы
 - B) Әйел теңсіздігі жайлы
 - C) Қазақ руларының бірігуі
 - D) Халықтың салт-дәстүрі
9. Д. Рамазанның «Соңғы дем» әңгімесіндегі көтерілген негізгі мәселе
- A) Белең алған жұмыссыздық
 - B) Еліміздегі көші-қон мәселесі
 - C) Экологиялық апатты аймақтар
 - D) Жастар арасындағы нашақорлық
10. Г. Сейітжан «Қара алтыны халқымның...» өлеңінде қара алтынға теңеді
- A) көңілді
 - B) мұнайды
 - C) темірді
 - D) көмірді
11. М. Жұмабаевтың «Мен жастарға сенемін» өлеңінің мақсатты аудиториясы
- A) ақын-жазушылар
 - B) өскелең ұрпақ
 - C) жас нәрестелер
 - D) билік өкілдері
12. Т. Айбергеновтің «О, адамдар, біргемін мен сендермен» өлеңінде сөз болатын адамдар
- A) азаттық үшін күресушілер
 - B) қарапайым еңбек адамдары
 - C) жер ғаламшарын зерттеушілер
 - D) тұмса табиғатты қорғаушылар
13. Қ. Аманжоловтың «Жас дәурен» өлең жолдарындағы көркемдеуіш құралдар
- Әсерлі ән, көк нәсер күй сал домбыра,
Жігіттің тебіrentсін өнерпазын*
- A) Ассонанс
 - B) Метафора
 - C) Эпитет
 - D) Гипербола
14. Дулат Исабековтің «Әпке» шығармасының жанры
- A) роман
 - B) драма
 - C) комедия
 - D) новелла
15. I. Жансүгіровтың «Күй» поэмасындағы Молықбай шалға қатысты тармақ
- A) Кейде өжет, кейде долы, албыртсыған
 - B) Кейде таң, кейде дарқан, кейде сергек
 - C) Жорға еді маймаңдаған бақайшағы
 - D) Сақалы төсін жапқан, қыр мұрынды

16. Даниэл Дефоның шығармасы
- A) «Робинзон Крузо»
 - B) «Харри Поттер»
 - C) «Кассандра таңбасы»
 - D) «Робин Гуд»
17. *«Сәулесі бар жігіттер бір ойланар»* Асты сызылған тіркес арқылы ақынның айтпақ ойы
- A) адал жанды
 - B) көзі ашық
 - C) жүрегі кең
 - D) ақ көңіл
18. Ә.Нұрпейісовтің «Қан мен тер» романындағы Федоровтың сипаты
- A) қатыгез
 - B) бауырмал
 - C) ақжүрек
 - D) қорқақ
19. Ж. Верннің әлемді аралау тақырыбындағы туындысы
- A) «Он бес жасар капитан»
 - B) «Әлемді сексен күн ішінде шарлау»
 - C) «Капитан Гранттың балалары»
 - D) «Татарлар мен Сібірдің тарихы»
20. Тынымбай Нұрмағамбетовтің «Он төрт жасар жігіт» шығармасының жанры
- A) очерк
 - B) роман
 - C) мақала
 - D) әңгіме

Инструкция: Вам предлагаются тестовые задания на основе контекста с выбором одного правильного ответа из четырех предложенных. Внимательно прочитайте контекст и выполните задания.

Ақ бидай

Есте жоқ ерте заманда бидай өз бетімен өседі екен. Бір жылы қатты қуаңшылық болады. Күннің оттай ыстық аптабынан, ылғалдың тапшылығынан өсімдік біткен сұмдық тарығады. Сол бір кезде тіршілік үшін жанталасқан өсімдік атаулы Ақ бидайды жан-жағынан қаумалай, тұс-тұсынан алқымға ала бастайды. Тамыры мықтылары Бидай өсіп тұрған жердің астындағы суды тартып алады. Оның маңындағы қорегін жырып әкетіп жатады. Кейбір бойшаң бұталар күннің көзіне қасақана тұрып алып, жарық түсірмей бағады. Сөйтіп, Ақ бидайдың жағдайы күннен-күнге нашарлай бастайды.

Ақырында, өлер халге жетеді. Сосын ол олай-былай жүгіріп, жортып өткен әр қилы аңдардан жәрдем сұрайды. Үстінен әрлі-берлі қалықтап ұшып өткен үлкен-кіші құстарға да жалбарынады. Бірақ оның өтінішіне, мұңзарына ешқайсысы құлақ аса қоймайды.

Енді өлдім ғой деген сәтте Ақ бидайға садақ асынған, қолында найзасы бар, аң аулап жүрген Адам кезігеді. Бидай байқұс көзінің жасын төгіп тұрып, Адамға мұңын шағады, мүшкіл халін бастан-аяқ баяндап береді.

Адам біраз ойланып тұрып, ақырында, Бидайдың өтінішін қабыл алады. Садағын жерге қойып, найзасын бұтаға сүйей салады да, білегін сыбанып жіберіп, бірден іске кіріседі. Ақ бидайдың айналасындағы арам шөптердің бәрін қолымен жұлып отап, тып-типыл қылады. Олардың бидайға ауыз салып жатқан арам тамырларын найзасының ұшымен қопарып тастайды. Сосын біраз жердегі ағып жатқан бұлаққа барып, тақиясын толтырып су әкеледі.

Әлсіреп қалған Ақ бидай мөлдір суға қанып, өзінің көзін құртқалы тұс-тұсынан анталап келіп қалған арам шөптерден құтылғаннан кейін бой түзеп, құлпырып сала береді.

Адам да ауық-ауық келіп-кетіп, Ақ бидайға қамқор болып жүреді. Қаскөй шөптер мен тікендерді бидайдың маңына жолатпай, мезгіл-мезгіл суарып тұрады.

Содан күзге салым Бидай сарғайып піседі. Баданадай бар дәнін бір түйірін шашау шығармай, Адамға тарту етеді.

Адам сыйға алған дәнін бір күз, бір қыс сақтайды. Көктем шыққаннан кейін ақылы мен білігінің арқасында үйшігінің алдындағы тегістеу жерді қопсытып, соған әлгі дәндерді сеуіп тастайды. Жаз бойы арам шөптерді жұлып, мезгілімен суарады, баптап тұрады. Ақырында, еңбегі зая кетпей, күзде Адам дән сепкен жерінен бір дорба бидай алады. Келесі жылы – бір қап, сосын – он қап, сөйте-сөйте – мың қап, қойшы, бара-бара адам баласына жететіндей бидайды әлденеше еселеп, қап-қап етіп алатын болады.

Адам мен Ақ бидайдың ажырамас достастығы есте жоқ ерте заманда осылай басталған екен.

21. Ақ бидайды қамқорлыққа алды
- A) бұталар
 - B) адам
 - C) құстар
 - D) аңдар
22. Автордың осы шығарма арқылы көтерген әлеуметтік-қоғамдық мәселесі
- A) өзімшілдік
 - B) ысырапшылық
 - C) қуаңшылық
 - D) кедейшілік
23. Ақ бидайдың адамға деген көзқарасын білдіретін тұжырым
- A) Нан – тамақтың атасы
 - B) Досы көпті жау алмайды
 - C) Жақсылық ізсіз кетпес
 - D) Ынтымақ түбі - бірлік
24. Мәтіннің стилі
- A) көркем әдеби
 - B) ауызекі сөйлеу
 - C) ғылыми - көпшілік
 - D) іс қағаздар
25. Мәтіннің басты кейіпкерлері
- A) адам мен бидай
 - B) бидай мен күн
 - C) аңдар мен бидай
 - D) құстар және бидай

Инструкция: Вам предлагаются задания, в которых могут быть один или несколько правильных ответов.

26. Б.Ұзақовтың «Жантаза» шығармасында бейнеленген қазақтың салт-дәстүр(-лер)і
- A) Ат қою
 - B) Тұсау кесу
 - C) Ақ құю
 - D) Тасаттық
 - E) Беташар
 - F) Сүндет
27. С.Мұқановтың «Саятшы Ораз» әңгімесінің негізгі ойына сәйкес келмейтін қатар(-лар)
- A) Кәсібі бөлектің нәсібі бөлек
 - B) Шеберді шеге қағысынан таниды
 - C) Қолы қимылдағанның аузы қимылдар
 - D) Кәсіп түбі – нәсіп
 - E) Еңбегіне қарай өнбегі
 - F) Жақсылық еткен алғыс алады
28. І.Есенберлиннің «Көшпенділер» трилогиясының идеясы
- A) Қазақ руларының бірігуі
 - B) Ел арасындағы дау-жанжал
 - C) Ерлік пен елдікті дәріптеу
 - D) Халық арасындағы ғажайып өнер
 - E) Бір хандықта бейбіт өмір сүру
 - F) Халықтың салт-дәстүрлері
29. Дулат Исабековтің «Әпке» шығармасының жанры
- A) драма
 - B) қойылым
 - C) әңгіме
 - D) эссе
 - E) роман
 - F) повесть
30. Қабдеш Жұмаділовтің «Қаздар қайтып барады» повесінің негізгі ойына сәйкес келетін қатар(-лар)
- A) Ел болам десең, бесігіңді түзе.
 - B) Туған жер – алтын бесік.
 - C) Ер туған жеріне, ит тойған жеріне.
 - D) Опасызда Отан жоқ.
 - E) Отансыз адам –ормансыз бұлбұл.
 - F) Ел құлағы – елу.

31. А.Құнанбаев «Адамның кейбір кездері» өлеңінің соңғы шумағында кездесетін эпитет(-тер)
- А) ащы тіл
 - В) әсерлі ән
 - С) ызалы жүрек
 - Д) тас бұлақ
 - Е) долы қол
 - Ғ) көк нөсер
32. Ә.Нұрпейісовтің «Қан мен тер» романында Андрейдің бейнесін сипаттайтын қатар(-лар)
- А) жайдары
 - В) көпшіл
 - С) тұйық
 - Д) сараң
 - Е) бауырмал
 - Ғ) қатыгез
33. Ж.Аймауытовтың «Өнші» өлеңіндегі сауықта сыналатын жастардың қасиеті (қасиеттері).
- А) жігері
 - В) талабы
 - С) өнері
 - Д) тәбеті
 - Е) білімі
 - Ғ) сенімі
34. Нұртөре Жүсіптің шығарма(-лар)ы
- А) «Соңғы дем»
 - В) «Жігіт сипаты»
 - С) «Қара пима»
 - Д) «Қазақтың қызы»
 - Е) «Елес пен белес»
 - Ғ) «Қыран қазақ»
35. Ыбырай Алтынсариннің «Атымтай Жомарт» әңгімесінің түйініне сәйкес келетін қатар(-лар)
- А) Бай бауырын танымас.
 - В) Жарлылық ұят емес, байлық мұрат емес.
 - С) Ынсап сайын береке.
 - Д) Ашыққаннан құныққан жаман.
 - Е) Байды өркөкіректік өлтірер.
 - Ғ) Еңбекпен тапқан нан тәтті.